f.51.C.20/4.

ACTA CONSISTORII
PVBLICE EXHIBITI
A S.D.N. GREGORIO PAPA XIII.
REGVM IAPONIORVM LEGATIS
ROMAE, DIE XXIII. MARTII.
M. D. LXXXV.

EX AVCTORITATE SVPERIORVM.

ROMAE,
Apud Franciſcum Zannettum.
M. D. LXXXV.

ACTA CONSISTORII LEGATIS Iaponijs publice exhibiti.

SEdente Gregorio xiij. Pont. Max. in aula Regibus admittendis, eorumque legationibus deſtinata, die xxiij. Martij M. D. LXXXV. matutinis horis; in ampliſſimo S. R. E. Cardinalium conſeſſu, & magna Principum, Antiſtitumque frequentia, ſummo omnium ordinum ſtudio, & celeberrimo comitatu, introducti Regum Iaponiorum legati duo, Mancius, & Michael (qui idem Principis Omuræ) & è legationis eiuſdem comitibus Iaponijs præcipuæ nobilitatis item duobus, alter, Martinus nomine (nam alter, Iulianus, graui morbo implicitus tenebatur) poſt ſolemnem Summi Pontificis adorationem, & beatorum pedum oſcula, ab eodem eximia cum ſignificatione beneuolentiæ & caritatis accepti, in locum à deſignatore præſtitutum magna cum modeſtia ſeceſſerunt. Poſthæc, allatæ ab ijs Regum litteræ, publice recitantur ex Iaponico in Italicum ſermonem, atque in Latinum deinde conuerſæ, in hæc verba.

LITTERARVM EXEMPLA REGVM IAPONIORVM, AD GREGORIVM XIII. PONT. MAX.

FRANCISCI REGIS BVNGI, &c.

SVMMI Dei auxilio ſuppliciter implorato, magna cum humilitate ad Sanctitatẽ Veſtram ſcribere aggredior. Dominus rector cæli terræque, cuius imperium ſuper ſolem, lunã, & ſtellas, ignoranti mihi, & profundis immerſo tenebris, claritatis ſuæ lumen iuſsit ſplẽdeſcere, ac noſtratibus præcipue populis reſerans arcam ſuæ miſericordiæ atq. gemmarũ, dignatus eſt ante annos amplius quattuor & triginta deſtinare in hæc Iaponis regna Patres è Societate IESV; quorum è ſalutari ac diuina ſemente, nonnihil in meum quoque, Dei benignitate, cecidit pectus. Quod tam inſigne beneficium, aliaque multa, ò Sanctiſsime totius Chriſtiani populi parens, veſtræ potiſsimum precationi meritisq. accepta equidem refero. Ac proinde, niſi me bella, ſenium, & affecta valetudo impedirent; conferrem ipſe me ad viſenda ac veneranda ſacratiſsima iſthæc loca. ac ſimul obedientiam exhibens; pedes V. Sanctitatis, poſt pia ipſorum oſcula, capiti meo ſuperimponerem, & ſanctiſsima veſtra manu pectus meum ſigno Crucis muniendum curarem. Sed quoniam ijs quas dixi

cauſis impedior, ſororis meę filium D. Hieronymum Regis Fiungæ filium cogitabã legare pro me. Verum quando is in præſenti longe abeſt, & P. Viſitatoris inſtat profectio; D. Mancium, eius conſobrinum, eodem nomine mittere viſum eſt. A V. Sanctitate magni beneficij accipiam loco, ſi pro ea qua fungitur in terris Dei vice, meq. & Chriſtianum hunc gregem, vti facit, fouere atq. adiuuare perrexerit. Reliquiariam thecam, per eumdem P. Viſitatorem à V. Sanctitate mihi dono trãſmiſſam, accepi libens, ac meo vertici venerabundus impoſui; atque ob id V. Sanctitati gratias ago habeoq. tantas, vt explicandis ijs nullæ neque linguæ neque ora ſufficiant. Non ero longior: quippe tum de regni huiuſce rebus, tum de me ipſo coram ex P. Viſitatore, & ex D. Mancio plura cognoſcet Sanctitas V. quam ego vere & ex animo adorãs, multo cum timore ac tremore haſce litteras exaraui xj. die Ianuarij, anno poſt Domini aduentum. M. D. LXXXII.

Inſcriptio.

Adorando, & cæli Regis locum in terris obtinenti, magno & Sanctiſsimo Papæ.

Subſcriptio.

Sanctiſsimis pedibus Beatitudinis Veſtræ ſubſtratus
Franciſcus Bungi Rex.

Protaſij Regis Arimanorum.

CVM Dei gratia demiſſe & humiliter haſce litteras offero Sanctitati V. Ante hoc biennium, qui fuit annus ab aduentu Domini M. D. LXXX. per Quadrageſimam, quibus maxime diebus pretioſa paſsio Domini noſtri IESV Chriſti recolitur; in magnis belli tumultibus, magna mearum rerum, familiæque meæ perturbatione, denique in profundo Gentilium tenebrarum iacenti mihi, dignatus eſt Pater miſericordiarum, lucem veritatis, & rectum ad ſalutem iter oſtēdere per venerabilem Viſitatorē, alioſque verbi Dei prædicatores è Societate IESV, qui enixe me adiuuerunt, perque baptiſmi ſacramentum, ſuper me meoſq. diuinæ gratiæ rorem è cælo deuocarunt. Pro quo tali ac tāto beneficio mire lętus, infinitas Regi cælorum ago gratias. Cumque Sanctitas Veſtra Chriſtianum gregem vniuerſum moderetur & paſcat; valde mihi fuit optatum, iſthuc venire, coramq. humi ſtratus magna cum ſubmiſſione exhibere illi obedientiā; & poſt pedum oſcula beatorum, eoſmet meo capiti ſuperimponere. Sed quoniam rebus varijs impedito id mihi non licet; mitto cum eodem P. Viſitatore, patruelem meum D. Michaelē; vti pro me hoc munere pietatis officijque fungatur. Ex eo ipſo mea vota, & alia cognoſcet V. Sanctitas: ac proinde non ero fuſior. Quam ego ex animo ſincero & humili venerabundus adoro. Die viij. Ianuarij, anno poſt Domini aduentum. M. D. LXXXII.

Inſcriptio.

Reddatur epiſtola magno illi, & ſancto Domino, quem adoro Dei vices gerentem.

Subſcriptio.

Sanctitatis Veſtræ ſubſternitur calceis D. Protaſius.

Barptolemæi Principis Omuranorum.

VEREOR ne crimen audaciæ ſubeam. attamen cum Regis cælõrum gratia, rudem hanc epiſtolam offero Sanctitati V. Quæ cum in terris locũ obtineat Dei, ac ſimul ex ipſius doctrina & magiſterio, Chriſtianus populus pẽdeat vniuerſus; æquum ſane fuerat, memet maria tranſmittere, ipſumque ad V. Sanctitatem inuiſendam venire, ſacroſque eius pedes poſt pia illorum oſcula ſuper meum caput imponere. Sed quo minus hoc fungar officio, multæ me hoc tempore prohibent cauſæ. Nuper ad hæc tam remota loca luſtranda P. Viſitator è Societate IESV contendit, multiſq. rebus pie ac laudabiliter inſtitutis, iam nunc redit in patriam. qua ego tam præclara occaſione inuitatus, deeſſe nolui, quin fratris mei filium D. Michaelem cum eo mitterem iſthuc: qui licet muneri tanto ſit impar, tamen gratiſſimũ fuerit mihi, ſi eum V. Sanctitas ad beatorum pedum oſcula admiſerit. Interea V. Sanctitatem ſupplex oro, obteſtorque, vt mei memoriam conſeruare, meque & Iaponios hoſce Chriſtianos fouere dignetur. Id vnum in votis eſt mihi. Reliqua ex P. Viſitatore, & ipſo D. Michaele coram cognoſcet Sanctitas V. quam ex animo adorans, cum timore ſcripſi. Die xxvij. Ianuarij, anno poſt Domini aduentum M. D. LXXXII.

Inſcriptio.

Sublatis manibus adorans offero hæc Sanctiſsimo Domino Papę, magni Dei vicęs gerenti.

Subſcriptio.

Ego D. Barptolemæus ſanctis eius pedibus humi ſubſtratus.

Recitatis litteris, & ſilentio indicto, ipſorũ legatorum, & Regum nomine ſequens oratio eſt habita à Gaſpare Conſaluo Luſitano, Preſbytero Societatis IESV.

ORATIO HABITA IN LEGATORVM Iaponiorum introitu.

IAPONIORVM inſulas tanto locorum ac marium interuallo à noſtris regionibus natura diſiunxit, vt tenuiſſimo nominis veſtigio paucisſimis ante cognitas, cetera omnibus ignotas, nũc etiam nonnulli vt eſſe credant vix adduci poſſe videantur. Sunt tamen, Pater Beatisſime, & ſunt numero multæ, magnitudine ampliſſimę, vrbibus frequẽtes, hominũ ingeniis, ac militaribus ſtudiis vſq. adeo præſtantes, vt qui eas viderunt, ceteris illius cæli regionibus longe antecellere, noſtris vero vt comparari poſſint, nihil illis aliud quàm religionem, qua carebant, ac veræ fidei lucem deeſſe credant. Et quidẽ illa non multis ante annis Apoſtolicæ huius Sedis auſpicijs, in remotis adeo locis diſſeminari cœpta, exiguo ſane principio (quod naſcente quõdam Eccleſia factum eſſe ſcimus) à tenuiſſimis primum hominibus, mox optimo, maximoq. Deo incrementum afferente, paulatim à nobilioribus recepta; tandem ſuperioribus annis, atque in primis feliciſſimo tuo, ac plane aureo Pontificatu, Pater Beatiſſime, ad Principes, ad dynaſtas, ad Reges peruenit.

nit. Hoc tibi cum lætum ac iucundum plurimis de cauſis accidere debuerit, tum vero maxime quòd multis hęreticorũ machinis in vicinis adeo locis labefactatam, ac pæne conuulſam religionem dum magna animi contentione reſtaurare pergis, tantum aliunde incrementi ad Chriſti optimi maximi gregem, atq. adeo ad catholicã religionem factum eſſe videas. Verum huius lætitiæ fructum, quamuis tu quidem antea auribus accipere, non nulla etiam ex parte deguſtare animo potueris, tamen hodierna die vel maximum haurire oculis, & in totius curię luce palam oblatum, manu ipſa contingere, ac pleniſſimam ex eo voluptatem non capere tantum animo quaſi propriam, ſed ceteris etiam, quaſi Eccleſiæ totius communem, potes impertiri. Quantis enim gaudiis Eccleſiam vniuerſam, quantis populum Romanum exultare par eſt, cum hodierna die videat nobiliſſimorum Principum legatos ex Iaponenſium inſulis, hoc eſt, ex vltimis omnium terrarum finibus, religionis ergo, quod nullis ante ſæculis auditum eſt, tibi ad pedes accidere, & bellicoſiſſimos Reges fidei armis, & Euangelii prædicatione perdomitos, ad tuam, hoc eſt, Chriſti ditionem accedere, & quod ipſi per ſe non poſſunt tantis locorum ſpatiis diſiuncti, per hos ſibi amore ac ſanguine coniunctiſſimos, obedientiam tibi ac fidem polliceri. Ego vero rei tantæ magnitudinem mecum ipſe reputans, nihil cenſeo ſummo religionis Antiſtiti iucundius, nihil huic ordini præclarius, nihil Eccleſiæ vniuerſæ, ac populo Romano accidere potuiſſe glorioſius. Beatam ſe quondam ac felicem Cæſare Auguſto Imperatore Roma eſſe credidit, quòd eius principatu Romani imperij nomen ac fama longe adeo lateque propagata erat, vt eius amplitudine commoti nonnulli Indiæ populi, amicitiæ componendę gratia legatos ad Cæſarem deſtinaſſent. Concurrebat vndique populus ad inſpiciendum inuſitatum hominum

genus,

genus, nouos Romanis vultus,inſolitos habitus, inauditum ſermonem oculis atque auribus auidiſſime hauriebat.Sed age iam legationem illam Indorum cum hac Iaponenſium legatione ſi placet conferamus.Erat illa quidem ex remotiſsimis terrarum oris,at hæc quanto ex remotioribus?cum longiſsimo primum tempore ex Iapone ad Sinarum portus, inde ad auream Cherſoneſum, mox in Indiam veniendum fuerit;vt ex India tandem in Luſitaniam nauigari,ex Luſitania vero,Hiſpania quàm longa eſt,peragrata, toto triennio partim in itinere, partim in nauigatione poſito, Romam vltimo ad Gregorium Pont.Max. poſſet perueniri. Iam vero Auguſti temporibus Romani tantum imperij nomen in India auditum, numqum arma conſpecta, vexilla numquam explicata fuerant. Amicitiam à Romanis Indi vt ſocij flagitabant, non obedientiam offerebant: fœdus ab Imperatore quaſi pares, non tamquam à ſuperiore viuendi leges poſtulabant. At nos hodierna die Romæ in hoc ipſo orbis terrarum theatro ampliſsimo quid videmus? Hos nimirum ſummo loco natos, ac regiæ familiæ iuuenes, Gregorio Pontifici maximo ante pedes procumbere,ac ſuorum Regum nomine non amicitiam petere vt pares (quamuis amorem ſibi vt filij pollicentur) ſed obedientiam offerre vt ſubditos: & qui externorum hoſtium armis ex omni hominum memoria,quod ego quidem ſciam, nullam de ſe vmquam victoriam conceſſerunt; illi in ſuis hodie regionibus victricia Chriſti ſigna Gregorio duce explicata intuentes,inuictiſsimis ſe armis Romanæ fidei,hoc eſt Chriſtianæ ac catholicæ,ſuperatos eſſe libentiſsime confitentur: quòd eam ſibi victoriam non minus ſalutarem fore putent, quàm terrarum orbis vniuerſus Eccleſiæ iucundam,tibi vero Pater Beatiſsime, cuius auſpicijs Deo bene iuuãte parta eſt,exiſtimet eſſe glorioſam. Et quidẽ quod ad Eccleſiam attinet, multum illa quondam ſuæ fe-

licitati ac gloriæ acceſſiſſe exiſtimauit, cum Gregorij Magni temporibus ſanctiſsimi illius Pontificis induſtria ac opera ampliſsimam Anglię inſulam, & toto, vt ait ille, diuiſos orbe Britãnos, ad Chriſti fidem adiũctos eſſe vidit: ſed quantum illo Pontifice gloriæ vnius inſulæ acceſsione acquiſiſſe videbatur, tantum ſuis ornamentis illius poſtea defectione detractum eſſe merebat. Sed ecce tibi alterius Gregorij diligentia, ac felicitate ſumma, (ne quid illa ſuæ gloriæ deeſſe doleat) vnius inſulæ loco inſula altera, immo vero inſulę plures, ac regna, & toto à nobis orbe toto mari diuiſæ gentes magno numero ad Eccleſiam acceſſerũt; vt præterito illo damno, quod ſane fuit maximum, non minore fortaſſe lucro, ſpe vero etiam maiore cumulatiſsime compenſato, priſtinum animi mœrorem nouo gaudio, & incredibili Eccleſiæ totius iucunditate leuare liceat. Quam mihi Eccleſiæ communẽ publicamque lætitiam, tam multis ante ſæculis præuiſam, multo etiam iucundiorem ſuis carminibus diuini vates facere videntur. Videor enim mihi hodierna die regium Prophetam, dum incognitã ſuperioribus ſæculis nationem, tãta hominum multitudine ad Eccleſiam acceſsiſſe gaudemus, diuinum illud carmen Eccleſiæ nomine quaſi ad citharam concinentẽ audire. Populus quem non cognoui ſeruiuit mihi, in auditu auris obediuit mihi. Quod ſi quis paulo alienius eſſe putat, quàm vt de re præſenti dictum eſſe videatur; quid illud Eſaiæ vaticinium? Non huius dici proprium eſſe cenſebit, non Romanã Eccleſiam præclaro illo carmine à diuino vate appellatam eſſe iudicabit? Gentem, inquit, quam neſciebas, vocabis; & gentes quæ te non nouerunt, ad te current propter Deum tuum & ſanctum Iſrael, qui glorificauit te. Nec vero in tam publico omnium gaudio ſuam à nobis operã ſenior ille Tobias deſiderari patietur: quin præſentem Eccleſiæ felicitatem gratulatus, illa quaſi cycnea voce communem

munem omniũ lætitiã excitabit. Luce, inquit ille, ſplendida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt te: nationes ad te venient de lõginquo, & terram tuam in ſanctificationem habebunt. Ne vero ſibi hæretici de Romanæ Eccleſiæ contemptu nimium blandiantur, Maledicti, inquit, erunt qui contempſerint te, & maledicti erunt omnes qui blaſphemauerint te. Beati omnes qui diligũt te, & qui gaudent ſuper pace tua. Sed me neſcio quomodo diuinorum carminum ſuauiſsimus concentus mei ipſius quodammodo oblitum longius à propoſito abduxit, quã initio putaram. Quare vt eo redeat oratio (quod huius potiſſimum temporis, atq. huius loci, meiq. muneris videtur eſſe,) habes in conſpectu tuo, Pater beatiſſime, regios hos iuuenes, qui ſuorum ad te Regum, quibus ſunt ſanguine & amore coniunctiſsimi, mandata deferunt: quorum ſiue nobilitatem generis, ſiue religionis ſtudiũ, ſiue in Romanã Sedem obſeruantiã longiſsima peregrinatione comprobatã ſpectare velis, dignos ſanctiſſimorum pedũ oſculo, dignos benedictione tua, dignos in hac ætate omnium admiratione iudicabis. Enimuero philoſophum neſcio quem, hominẽ alioqui vaniſſimũ, tamen ob inſignem diſcendi cupiditatem lõginqua peregrinatione ſuſcepta, quantum adeo omnis antiquitas mirata eſt quãtum omnis poſteritas cõmendauit? Intrauit ille Perſas, pertrãſiuit Caucaſum, Albanos, Scythas, Maſſagetas (vt Hieronymi verbis dicam) & opulentiſsima Indiæ regna penetrauit, vt Hiarcham in throno ſedentem aureo, inter paucos diſcipulos de natura, ſiderum motu, de dierum curſu docentem audiret. Magnum & inuſitatũ, ſed tamen inutile ac vanum vnius hominis diſcendi ſtudium. At in his quanto admirabilior religionis amor, quanto fidei cupiditas ardentior, quibus hac vna de cauſa tanto longinqnior ſuſcepta eſt peregrinatio? Quantulam enim orbis partem ille philoſophus obiuit, ſi cum ijs

ſecundiſsimi agri primitias offerimus) ſed plura alia, quibus ampliſsima illa regio diſtincta eſt, & tantam hominum multitudinem, quæ numero facile comprehendi nequeat,ad Chriſti fidem audias acceſsiſſe.

Ad hanc orationem ab Antonio Buccapadulio, Summi Pontificis nomine, in hac verba reſponſum eſt.

SIC me veſtræ orationi iubet reſpõdere Sanctiſſimus Dominus noſter, iuuenes nobiliſſimi. Quòd Franciſcus Bungi Rex, & Protaſius Arimanorum, Protaſijq. patruus Bartholomæus Omuræ Princeps, ab Iaponiorũ inſulis remotiſſimis vos ſuos propinquos huc ad ſe miſerint, eius quã obtinet Dei benignitate poteſtatis corã venerandę cauſa, pie illos ſapienterq. feciſſe. Eſſe enim vnam fidem, vnam Eccleſiam catholicam, vnum huic ipſi Eccleſiæ præfectum, Chriſtiq. gregis vniuerſi, hoc eſt catholicorum omniũ, qui vbiq. terrarum ſunt, Petri ſucceſsione paſtorem, Romanum Pontificem. Hoc illos vna cum ceteris fidei orthodoxæ myſterijs agnoſcere & profiteri lætatur, immortalesq. agit gratias diuinæ bonitati Sanctiſsimus Dominus noſter, iudicatq. hanc eſſe lætitiã veriſsimam à Dei gloriæ, atq. animarum ſalutis ſtudio profectam. Itaq. libẽtiſsime vnà cũ his Venerabilibus fratribus ſuis ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, hanc illorum fidei, obedientiæ, deuotionis teſtificationem amplectitur. Optat atq. orat, vt illorum exemplo, ceteri quoq. illarum inſularum, totiusq. orbis Reges & Principes, omni idolorum cultu atq. errore abiecto, cognoſcant Deum verum, & quem ille miſit Ieſum Chriſtũ. hæc eſt enim vita æterna.

Hiſce